

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Eldízetési ár:
Évesre 12 korona, félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

Pusztító tűz.

A háboru váltotta ki belőlünk fajtánk, ősi erényeink minden ékes, csillogó értékét. A világ — még ellenségeink is — csodálattal hódolnak a magyar vitézség előtt, amely most a Kárpátokban is megtudta tartani helyét a nagy áradással szemben, mely sokmillió hordójával készült elönteni a magyar föld szívét.

A háboru új fényvel írta be nevünk a történelembé, mely a kultúra új lendületét mindig akkor jegyezte fel évszázadok óta, amikor itt, a Kelet kapujánál magyar vér védte a fejlődést a keleti despotizmus és barbárság ellen.

Szomoru, hogy amíg fiaink, édes testvéreink dicsőséggel hordozták a magyar színt, idehaza a polgári élet kalózokat termelt, akik a nehéz időket önző érdekeik szolgálatára használták. Szomoru, hogy magyar emberek akadhatnak, akik rideg, kegyetlen üzleti spekulációból akár csak egyetlen harcoló hősné a testi kárára is joggalanalul tiltott módon meg akartak gazdagodni.

A háboru alkalmat kellett, hogy az önzés most látott piszkos szándékai ilyen dus tenyészetben viruljanak. De lehetetlen volt, hogy amely földön annyi becses értéke van egy népnek, mint a magyar fajtának, ott néhány eltevélyedett büntetlenül tejezhessen be a szörnny kalózkodást.

Lehetetlen, hogy a becselenség, amely ilyen zavart, nehéz időben a terror eszközeivel akar magának állandó ásványt vágni a közélet utjában, sokáig uralkodhassék.

El kellett jönni az időnek, a mely meghozza a szennyező tisztító tüzet és a sarokba dobott becsületesség kristálytisza uralmát. Beteg közéletünk mellett volt csak lehetséges, hogy a becselenség akármielyen rövid időre is, terrorizálni tudja a közéletet s csak itt volt lehetséges, hogy az igazságot a panamisták személynyszatói el tudták homályosítani.

A háboru azonban, amely sok, egészségtelen rendszerünk hiányait és betegségeit fedte fel, a közéletnek is tisztító tüzevé válik. Ezen a forró purgatóriumon kell átmenni a mi közéletünknek, — hogy tiszta legyen, mint katonáink lelke, akik páratlan és emlékeiben soha el nem muló vitézséggel harcolnak, éretünk.

Sok gonosz indulatot, sok önzést és kártékony akaratot váltott ki a háboru az emberekből. Sokan, akiket a mi közéletünk tiszta munkásainak hittünk, meghajoltak az első alkalom előtt, a mely a közérdek rovására könnyű, gyors gyarapodásra engedett alkalmat. De ehhez a szomorú jelenséghez nemcsak az emberek rosszassága vezetett bennünket, hanem az a rendszer is, amely nálunk sokáig élni tudott. A viruláshoz a tertő rossz levegője a mocsarak büze kellett. A közéletünk nem volt egészséges, beteg volt a talaja, mérgezett a levegője és csak így tudott a becselenség terrorja élni.

A háboru tisztító tüze azonban kiégeti a talajból a csirákat a mérgező miazmákat, amelyek sok embernek lelkébe szívódtak és leterítették a tisztesség egyes utjairól. A tisztító tűz már ég, diadalmas nagy lánggal, melynek nagy hivatása új ösvényre vezetni a megtisztult magyar közéletet.

Nehéz nyomás volt a lelkünkön és ha végnapjait élő rendszer és ha akármielyen nagy károkat okozott is közéletünkben, éppen a károk tanítanak meg bennünket, hogy a becsületesség a legegyszerűbb és legbiztosabb út a boldogsághoz. Megtanuljuk becsülni azykat, akik csöndben, nehéz munkával küzködnek a létért érteke lesz nálunk is a kis-száju, de nagyakaratu és szegényességükben is tisztességesen élő embereknek.

Sőt lehő van most felettünk Ugy érezzük, hogy egy nagy hitünk esett el. Ledől egy balvány, amely fogva tartotta a lelkünket és a külsőségek imadátára kényszerített. Kegyetlen és nehéz elhagyni a megszokott

utat. — Nehéz tanítás: ez nekünk. — De tanulunk, mert élni akarunk. — A felettünk terjengő sőtét telhő eddig eltakarta a tisztesség napfény világát. — Bár még érezzük a leplezett panamisták kadavereinek bűzét, — már azt is tudjuk, hogy a sőtét felhők mögöl dus, termékeny tavaszai eső fog hullni amely új nagyszerű virágokat lakaszt a magyar közélet sok értékét rejtetező televényéből.

A külön üzleti morál alkonya.

Régóta írjuk és beszéljük, hogy kereskedői világunknak vagy legalább is kereskedőink, ügynökeink és egyáltalán az ugynevezett üzlettel foglalkozó embereink egy részének külön morálja van. Ez a morál a katonai bakkauszszállítók és postásállítók szegénytelen botrányában lesújtó csapást kapott. Szigorú büntetés vár azokra, akik eddig hasonló fogásokkal büntetlenül éltek, sőt nagy vagyonra tettek szert. Sajnos, bőven voltak náruak olyan üzletemberek, akik nem azt és nem megfelelő áron adták el, amit szerződésileg ígértek vagy portékájukat kínálva mondtak. Hiszen itt nálunk, a hamisított és levert ételmi szerek, osztrák gyárakban készült angol posztók, papirostalu cipők és elfestett hibájú bőrből készült eszma-klasszikus hazájában ugyancsak ellentétbe lett az üzleti morál az igazi morálnak. Vezetőhelyen levő államférfiak, közgazdák, tekintélyes férfiak, akik a liberális jelző kiérdemlését magukra nézve szükségessé tartották, nagyon gyakran fejtegették, hogy bizony a kereskedelmi eljárásokat és fogásokat nem lehet a kaszinói erkölcs szempontjából bírálni. Hogy az egyes kereskedelmi cikkek hamis név alatt forgalomba hozása nem hamisítás, hanem kereskedelmi eljárás és egy-egy üzlet aránytalan nagy haszna nem visszaélés, hanem csak ügyesség. Üzleti életünk belső virága és belső rugó tehát annyira egészségtelen irányban fejlődtek, hogy már másfél évtized előtt egy tipikus üzleti nagyság is kénytelen volt már nagyon ritkító bajokra ámutatni s a közgazdasági etikáról ugyancsak szó-

kimondó prédikációt tartani az üzleti kollektáknak.

Erdemes, hogy följegyezzük a történelem számára a következő jelenetet, amely Felső Magyarország egyik nagy városában folyt le a közelmúlt napokban.

A katonai szállításokat intéző hadbiztos előszobáját szufolóság megtöltötték a hadseregszállítók. Egyszerre kijön a hadbiztos, áttöri magát a közelállókon s egyik hátul álló kereskedő kezét megfogván így szól:

— Ine bemutatom az uraknak N. N. kereskedő urat. Ő ha ezer kilót kell szállítania, egy-két kilóval bizonyosan többet szállít és portékájának minősége legalább is olyan jó, mint a bemutatott mintáé. Ajánlom, kövessék példáját és minden rendbe lesz.

A derék hadbiztos tudta, kinek és minek beszél így. Az üzleti morált sem a mennyiség, sem a minőség tekintetében nem szokták sokba venni a szállítók, de főleg az állami vagy hadseregbeli fogyasztásra szállítók.

A morál, a cselekvés belső rugóinak működését a büntető és egyéb törvények kevésbé tudják pótolni. A törvény keze nem ér el minden ügyeskedő kalmárt és a paragrafusok távolról sem képesek úgy és olyan szaporán intézkedni, hogy könnyűszerral ne lehessen közzöttük bujkálni. Nálunk ez a bujkálás nagyon eredményes lehetett, mert hiszen csupa előkelő céget, meggazdagodott embert találunk azok sorában, akiket holmi szállítási ügyeskedésért most szigorúan felelősségre vonnak. Csak végképen el-tompult erkölcsi érzésű emberek vete-medhetettek arra, hogy olyan láb-beit és posztót szállítsanak a harc-térden küzdő katonáknak, melyet rövid használat és az első hóvíz tönk-retetés s az emberek rossz ruházatán csapatok akcióképessége, vagy had-itervek keresztülvitele bukhatik meg. Csak olyan légkörben fejlőd-hetett ki ekkora elvetemültség, ahol naponta ezek és ezek egészségét és vagyonát rongálja hamis tej, bor és egyéb élelmiszer, drága pánzen vett silány ipari termék.

A társadalom régóta küzd üzleti világunk szóban levő elfajulásai

POLENAI GYÓGYVIZ!

Természetes égvényes savanyuviz-forrás. Különleges szer gyomorhaj és köszvény ellen. Kifünő ízű, igen üdítő ásványviz. Tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Borral vegyítve a legjobb fröccs.

K A P H A T Ó M I N D E N Ű T T.

Lapunk mai száma 4 oldal.

nagyszabású tartálókások után 3 200,000 K. fordították a részvényesek osztalékára s így minden egyes egész részvény osztaléka 800 K. A jelentés kiemeli, hogy nemcsak a társaság, hanem a biztosító felek sem étek érehető módon fizetési kötelezettségeik alkalmával a háboru kitörése óta moratórium adta haladékokkal. Kiténik a jelentésből hogy a társaság a háboruval járó társadalmi, valamint hadsegítő akciókat már eddig is összesen 290 525 K. 81 fillért kitevő adománnyal támogatja. Ezenkívül a társaság saját számújára 7,000,000 K-át a hadkölcseiből együttesen s még ennél is nagyobb összeg jegyzésére hatott vele szorosabb üzleti kapcsolatban álló biztosító és viszontbiztosító vállalatoknál. A közgyűlés a felmentvényt megadta, s az érterjesztéseket egyhanguan tudomásul vette.

A Tokaj-Hegyaljai Cognacgyár r. t. utóda ajánlja saját készítményű cognacját elfogadható árak mellett.

Nagyobb vételeknél árengedmény megállapodás szerint.

Szíveskedjék ár ajánlatot és mintát kérni.

Teljes tisztelettel
Tokaj-Hegyaljai Cognacgyár r. t.
utóda
Sátoraljaújhegy.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

Nagy győzelem Uzsoknál.

Budapest, ápr. 22.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában helyenként ágyuharc volt.

A kárpáti arcvonalon az uzsoki szorosban és annak mindkét oldalán levő állásaink ellen intézett újabb rohamot véresen visszavertük. Heves támadások alkalmával, amelyek részben tüzéségünk leg- hatásosabb tüzeiben összeomlottak, részben pedig a gyalogság ellentámadásai által visszaverettek, ismét igen súlyos veszteségeket szenvedett az ellenség; csak egy az ellenség által ismételtén megtámadott hegykupon levő állásunk előtt négyszáznál több orosz hulla hevert. A 12. brassói gyalogezred és marosvásárhelyi 27. és 28. honvédgyalogezred, valamint a harcokban résztvett egész tüzéségünk különösen kitüntették magukat. 1200 oroszot fogtunk el.

A Kárpáti arcvonal többi szakaszában Délkelet-Galiciában és Bukovinában csak ágyuharc és csatározások voltak.

Höfer altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

A németek sikerei nyugaton.

Berlin, ápr. 22.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik:

A nyugati hadszíntéren a Labasse csatornától délre és Arrastól északnyugatra sikeres aknarobbantásokat végeztünk.

Az Argonneokban és a Maas és Mosel közti terepen heves tüzéségi harc volt.

A Bois de Pretre nyugati részében a franciák ma éjjel tüzzel való rajtaütés után ellenünk támadtak, de súlyos veszteségek mellett visszavertük őket.

A Hartmannweierkopf északi lejtőjén tegnap összeromboltuk az ellenségnek egy támaszpontját és este visszavertük az ellenség egy támadását.

A keleti hadszíntéren a helyzet változatlan.

MEGHIVÓ.

Varanói Jakarékpénztár mint Részvénytársulat

t. részvényesi

a folyó évi április hó 26. napján délután 3 órakor

az intézet helyiségében tartandó

39. rendes közgyűlésre

az alapszabályok 9. §-ára való hivatkozással tisztelettel meghívotnak. *)

T á r g y a k:

1. Az igazgatóság jelentése az 1914. üzletéről s indítvány a jövedelem mikénti felosztása iránt.
 2. A fe ügyelő-bizottság jelentése s ennek alapján a felmentvény megadása.
 3. Egy választmányi tag választása.
 4. Az intézet 30 évi fenállásának ideje lejtván, az alapszabályok 71. §. értelmében további meghosszabbítása fő ötti határozathozatal.
 5. Netáni indítványok tárgyalása.
- Varanó, 1915. ápr. 15. hó 14-én.

Az igazgatóság.

*) Az alapszabályok 9. §-a értelmében minden részvényes köteles szavazati jogát, ha azt az igazoló bizottság kívánja, részvényeinek felmutatásával igazolni, ellenosotben a szavazati jegy ki nem adatik.

Landesmann Miksa és Társa
papirkereskedése és könyvnyomdája május hó 1-től
Kazinczy-utca 5. sz. házba
lesz áthelyezve.

Első magyar általános biztosító társaság, Budapest.

I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

Ötvenhetedik évi zárszáma 1914. január 1-től december 31-ig.

Table with columns: KIADÁSOK, BEVÉTELEK, and 1914. évi nyereség. It details financial transactions for fire, transport, and burglary insurance.

Mérlegszámla 1914. december 31-én.

Balance sheet table showing assets (VAGYON) and liabilities (TEHER) as of December 31, 1914.

II. Életbiztosítási üzlet.

Ötvenkettedik évi zárszáma 1914. január 1-től december 31-ig.

Table with columns: KIADÁSOK, BEVÉTELEK, and 1914. évi nyereség. It details financial transactions for life insurance.

Mérlegszámla 1914. december 31-én.

Balance sheet table showing assets (VAGYON) and liabilities (TEHER) as of December 31, 1914 for life insurance.

Értékpapírok és kamatozólag elhelyezett tőkék:

Az elemi ágazatok mérlege szerint K 29.662,501-95
Az életbiztosítási ágazatok mérlege szerint K 151.117,998-90
Összesen K 180.779,600-95

a) Értékpapírok:

Közvetlen kötvények K 122.579,000-40
Járatékok és államilag biztosított vasúti kötvények K 25.832,439-81
Különféle értékpapírok K 4.422,010-74

b) Kamatozólag elhelyezett tőkék:

K 154.258,210-21
K 26.321,381-24
K 180.779,600-95

Budapest, 1914. december 14-én.

As igazgatóság: Rabalan Adolf, Berzovicsy Albert, Gergely Tóder, Hajós József, báró Hartvány Frigyes, Ormady Vilmos, gróf Zichy János.
A felügyelő bizottság: Burchard-Belavary Konrad, Libis Adolf, Nemeth Titusz, báró Radvánsky Géza, báró Uechtris Zeigmund.